

безпосередньо визначається інтересом панівного класу \ народу. Потреба в покращенні нашого життя є прояв нашого інтересу до прогресу суспільства. Саме інтерес, рахує проф. Рабінович П., поєднує волю з умовами матеріального життя і закріплюється в праві для досягнення мети по такій формулі: “Умови матеріального життя” — “Інтерес” — “Воля як зміст права” — “Право” — “Мета”

Право захищає усвідомлений інтерес класу. Захищений правом інтерес — це утворення необхідних юридичних засобів для його досягнення як мети. Мета юридичної норми — це Інтерес, а сам нормативний акт — це юридичний засіб для досягнення інтересу.

ПОРЯДОК ЗАСВІДЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ДОКУМЕНТІВ ПРО ОСВІТУ В УКРАЇНІ

Т.В. Водоп'ян
викладач
Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка
Степана Дем'янчука

Відомо, що документи, які видані і мають юридичну силу на території однієї держави, можуть бути використані на території іншої держави тільки після легалізації їх у встановленому порядку, якщо інше не передбачено законодавством держав або положеннями міжнародних договорів, що скасовують процедуру легалізації, учасниками яких є держави. Питання визнання іноземних документів про освіту в Україні встановлюються Положенням про визнання іноземних документів про освіту, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 20.08.2003 №563. це Положення поширюється на іноземні документи про освіту:

а) видані навчальними закладами, що визнані органами державної влади країни, якій належить навчальний заклад, та країни, на території якої здійснюється освітня діяльність цього навчального закладу;

б) отримані за програмами (планами), що визнані органами державної влади країни, якій належить навчальний заклад, та країни, на території якої здійснюється освітня діяльність цього навчального закладу.

Визнання іноземних документів про освіту здійснюється Міністерством освіти і науки України.

Міністерствами і відомствами, яким підпорядковані навчальні заклади, проводиться робота, пов'язана з установленням еквівалентності атестатів і дипломів, міжнародним визнанням навчальних курсів, кваліфікацій. Визнання іноземних документів про освіту здійснюється за заявою громадянина (далі - заявник), поданої до Міністерства освіти і науки України.

До заяви додаються:

а) оригінал та копія документа про освіту;

б) оригінал та копія додатка до документа про освіту, в якому зазначається інформація про форму та терміни навчання, систему оцінювання знань, перелік навчальних дисциплін (предметів), загальний (тижневий) обсяг аудиторних та самостійних годин (кредитів), кількість семестрів, навчальних тижнів, практик, курсових, випускних робіт, анотації програм з професійно орієнтованих дисциплін; інші компоненти навчального процесу;

в) документ державного центрального органу управління освітою іноземної країни про визнання (акредитацію) навчального закладу та навчальної програми (плану) органами державної влади країни, якій належить навчальний заклад, та країни, на території якої здійснюється освітня діяльність цього навчального закладу;

г) документ державного центрального органу управління освітою іноземної країни про права (академічні та професійні), які надаються власнику документів органами державної влади країни, якій належить навчальний заклад, що видав документи;

д) копії документів про попередню освіту;

е) клопотання від навчального закладу, установи, де планується продовження освіти (для іноземців);

- е) документ, що засвідчує особу заявника;
- ж) документ про оплату процедури визнання.

Документ про освіту та інші іноземні документи, що подаються заявником, легалізуються та перекладаються на українську мову відповідно до законодавства України. Без легалізації (із засвідченням нотаріусом України вірності копій та перекладу) документи приймаються у випадках, передбачених законодавством та міжнародними договорами України. Консульська легалізація складається з моменту встановлення і підтвердження вірогідності підпису іноземних посадових осіб на документах в підтвердження їх відповідності законам іноземних держав.

При оформленні документів, які призначаються для дії за кордоном, зацікавлена особа повинна надати свої документи у відділ нотаріату Міністерства юстиції чи уповноважений на це орган держави для підтвердження вірогідності підпису нотаріуса, який засвідчував ці документи, а потім – в Міністерство іноземних справ для подальшої консульської легалізації.

Це правило не поширюється на документи складені при участі влад (або виходять від них) держав-учасниць міжнародних договорів, в яких бере участь Україна.

Україна підписала договори про правову допомогу з Китайською Народною Республікою, Республікою Польща, Литовською Республікою, Республікою Молдова, Республікою Грузія, Естонською Республікою, Латвійською Республікою, Монголією, Фінляндською Республікою, Республікою Узбекистан, США, Соціалістичною Республікою В'єтнам, Кубою, Македонією, Угорською Республікою, Чеською Республікою.

Не вимагається повної консульської легалізації документів, які надходять від держав СНД, які приєдналися до Конвенції про правову допомогу і правові відносини в громадянських, сімейних та кримінальних справах, підписаної 22 січня 1993р. в м. Мінську (далі – Конвенція 1993 року) (ратифікована Україною з застереженнями Законом України від 10 листопада 1994 року).

Сторонами Конвенції 1993 року є Азербайджанська Республіка, Республіка Молдова, Республіка Вірменія, Російська Федерація, Республіка Беларусь, Республіка Таджикистан, Грузія, Туркменистан, Республіка Казахстан, Республіка Узбекистан, Киргизька Республіка, Україна.

На 15 серпня 1995 року Конвенція вступила в силу для Республіки Беларусь, Республіки Вірменія, Республіки Таджикистан, Республіки Узбекистан, Російської Федерації, України.

У цих випадках дійсність підпису нотаріуса повинна бути засвідчена органом юстиції або іншим уповноваженим на це органом.

Порядок здійснення консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном регулюється наказом МЗС України від 4 липня 2002 року №98-од „Про затвердження Інструкції про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном”. Офіційні документи держави посвідчуються за місцем їх видачі, перекладаються українською чи російською мовами та легалізується в консульській установі України. Вони можуть бути також засвідчені в посольстві відповідної держави в Україні та легалізовані Міністерством закордонних справ України.

Консульська легалізація полягає в установленні і засвідченні справжності підпису, повноважень посадової особи, яка підписала документ чи акт або засвідчила попередній підпис на них, справжності відбитка штампа, печатки, зразки яких отримано консулом офіційним шляхом від компетентних органів держави перебування.

Слід зазначити, що процедура легалізації досить складна і потребує значних витрат. Крім того, вона недосконала, адже документ, що проходить таку багатоступеневу і трудомістку процедуру, є дійсним лише для держави, консульська служба якої його легалізувала.

Копії подані для визнання документів про освіту після перевірки передаються Міністерством освіти і науки до Державної акредитаційної комісії. Державною акредитаційною комісією забезпечується організація та проведення

нострифікаційної експертизи. Міністерством освіти і науки на підставі рішення про визнання видається довідка про визнання іноземного документа про освіту здійснюється протягом 1-4 місяців з часу надходження усіх необхідних документів.

Положенням про Вищу атестаційну комісію України, затверджене указом Президента України від 25 лютого 1999 року № 216/99 визначено, що Вища атестаційна комісія України вирішує в установленому порядку питання нострифікації (визнання) в Україні документів, що засвідчують присудження наукових ступенів, виданих відповідними органами інших держав. Це положення деталізоване в наказі Міністерства освіти і науки України № 406 від 13.11.97 Про порядок розгляду атестаційних справ про присвоєння вчених звань професора і доцента, де зазначається, що нострифікація (визнання) державних атестатів, виданих громадянам України, що засвідчують факт присвоєння вчених звань, еквівалентним вченим званням професора і доцента України, здійснюється Міністерством освіти України на підставі укладених міжнародних угод та конвенцій про взаємне визнання вчених звань, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Україна крок за кроком долає тернистий шлях, який веде до світового співтовариства. Одним із таких поступів став прийнятий Верховною Радою України чергового скликання (10 січня 2002 року) Закон „Про приєднання України до Конвенції, що скасовує легалізацію іноземних офіційних документів” № 2933-III. Факт приєднання України до зазначеної Конвенції не повинен залишитися поза увагою пересічних громадян, оскільки цей міжнародний документ значно полегшує процедуру оформлення їх особистих документів, зокрема документів про освіту, які надсилаються до іноземних держав чи, навпаки, виходять від їхніх владних органів.

Основна суть цього міжнародного договору полягає у тому, що документи, видані в країні-учасниці Конвенції і призначені для подання до офіційних органів інших країн (учасниць Гаазької конвенції), засвідчуються в особливому, спрощеному порядку. Підтвердження юридичної сили таких

документів здійснюється шляхом проставлення спеціального штампю – апостиля.

Однак дотримання згаданої процедури проставлення апостилю не може вимагатися, якщо закони, правила або практика, що діють в державі, в якій документ представлений, або угода між двома чи декількома договірними державами, відмінюють чи спрощують дану процедуру або звільняють сам документ від легалізації.

Україна у постанові Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003р. №61 „Про надання повноважень на проставлення апостиля, передбаченого конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів” відповідно до статей 3, 4 і 6 Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року, до якої приєдналася Україна, надала повноваження на проставлення апостиля Міністерству освіти і науки – на офіційних документах, призначених для використання на території інших держав. В Правилах зазначено, що апостиль проставляється на документах про освіту та вчені звання.

Апостиль проставляється на вимогу особи, яка підписала документ, або будь-якого пред'явника документа. Для проставлення апостиля необхідно подати: оригінал документа, на якому проставляється апостиль, або його копію, засвідчену в установленому порядку; документ банківської установи про оплату послуг з проставлення апостиля або копію документа, що підтверджує право на звільнення від сплати.

Документи, подані для проставлення апостиля, розглядаються відповідними компетентними органами, тобто Міністерством освіти і науки України, що визначено в пункті 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18.01. 2003р. №61 „Про надання повноважень на проставлення апостиля, передбаченого Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів”.

Термін розгляду документів для проставлення апостиля – 5 робочих днів. У зв'язку з необхідністю отримання зразка підпису, відбитка печатки та/або штампю, додаткової інформації

або роз'яснень термін розгляду документів на проставлення апостилля може бути продовжено до 20 робочих днів.

Апостиль установлюється у формі штампа розміром 10 x 10 см, у межах якого розміщено текст відповідно до зразка. Апостиль проставляється у формі відбитка штампа безпосередньо на вільному від тексту місці документа або на його зворотному боці чи на окремому аркуші.

На запит будь-якої зацікавленої особи посадова особа компетентного органу, що проставив апостиль, зобов'язана перевірити, чи відповідають зроблені в ньому записи відомостям, унесеним до реєстраційного журналу.

Слід зауважити, що у країнах учасницях Конвенції проставлення апостиллю не складає жодних труднощів.

СРСР приєднався до цієї Конвенції 17 квітня 1991 року (у відповідності з Постановою Верховної Ради СРСР від 17 квітня 1991 року № 2119-1). Учасниками Конвенції 1961 року є наступні держави: Австралія; Австрія; Андорра; Антигуа і Барбуда; Аргентина; Вірменія; Багамські острова; Барбадос; Беларусь; Беліз; Бельгія; Боснія і Герцеговина; Ботсвана; Бруней; Велика Британія; Угорщина; Німеччина; Греція; Ізраїль; Іспанія; Італія; Кіпр; Латвія; Лесото; Ліберія; Ліхтенштейн; Люксембург; Маврикій; Македонія; Малаві; Мальта; Маршаллові острови; Мексика; Нідерланди; Норвегія; Панама; Португалія; Росія; Сальвадор; Сан-Марино; Свазіленд; Сейшели; Сент-Кітс і Невис; Словенія; США; Супінам; Тонга; Туреччина; Фіджі; Фінляндія; Франція; Хорватія; Швейцарія; Югославія; Південно-Африканська республіка; Японія.

Уряд Великої Британії зробив заяву про розпорядження дії Конвенції 1961 року на такі території: Джерсі; Бейліуік Гернсі; Острів Мен; Бермуди; Британська Антарктична Територія (у спорі з Аргентиною); Кайманові острови; Фолклендські острови (у спорі з Аргентиною); Гибралтар; Гонконг; Монтсеррат; Острів Святої Єлени; Острови Терке та Кайкос; Віргінські острови.

У відповідності з угодою між урядами Великої Британії і Франції дія Конвенції 1961 року поширюється на англо-французький кондомініум Нові Гібриди з 15 лютого 1966 року.

Королівство Нідерландів зробило заяву 1 березня 1967 року про поширення дії Конвенції на нідерландські Антильські острови з 30 квітня 1966 року.

ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ЗАХИСТ РОСЛИН

Зражевський Олег Валентинович
викладач основ правознавства
та криміналістики Рівненського
вищого професійного училища
ДДСО при МВС України

Сучасна модель трансформації суспільних відносин полягає в їх системному реформуванні та розвитку з урахуванням загальнолюдських цінностей та орієнтирів. Одним з елементів досягнення такого розвитку є встановлення панування права у державі й суспільстві, неухильне дотримання правових норм у всіх сферах життя.

Серед інших пріоритетів розвитку та існування сучасного суспільства є підтримання сталого, придатного для життя людей навколишнього природного середовища. Оскільки світова спільнота все більш активно здійснює пошук шляхів подальшого суспільного розвитку в органічній єдності з природою, Україна не може стояти осторонь таких процесів, підтвердженням чого є прийняття Верховною Радою України постанови від 5 березня 1998 року №188/98-ВР [1], якою було визначено “Основні напрямки державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки”.

Для України, традиційно орієнтованої на сільськогосподарське виробництво зі значним відсотком населення, зайнятого в цій галузі, проблема охорони, науково-обґрунтованого та раціонального використання рослинного світу